

зв'язки вказують на те, що деструктивні психічні стани пов'язані з рисами та якостями особистості працівників. Тому, з метою попередження появи та розвитку деструктивних психічних станів у працівників СПС УПВ варто формувати наступні якості особистості: впевненість в собі та своїх діях, психічну стійкість, адекватну самооцінку, рішучість, комунікабельність, гнучкість, дипломатичність, самоконтроль.

Список використаних джерел

1. Чичуга М. М. Профілактика деструктивних психічних станів працівників соціально-психологічної служби установ виконання покарань України: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.06 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2016. 21 с.

Чорний В. С.,
доктор філософських наук, професор,
начальник кафедри морально-психологічного
забезпечення діяльності військ (сил)
Національного університету оборони
України імені Івана Черняхівського,
полковник

ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Головні підвалини всіх держав, як нових, так і старих чи змішаних, – це добрі закони і сильне військо. ... не може бути добрих законів там, де нема сильного війська, а де є сильне військо, звісно, будуть добрі закони...

Нікколо Мак'явеллі, "Державець".

Сучасна Україна переживає складний та відповідальний етап свого розвитку, який обумовлюються наростанням кризових явищ, виникненням нових загроз і викликів національній безпеці, зокрема у військовій сфері. Зазначені чинники вимагає нових підходів до проблем гарантування військової безпеки і зокрема цивільно-військових відносин.

Як відомо, стабільність будь-якого суспільства забезпечується сталістю цивільно-військових відносин. Їхній стан є індикатором демократичної зрілості суспільства, а тому формування цивільно-військових відносин та системи демократичного цивільного контролю має життєво важливе значення для державності кожної країни, особливо за умов загрози соціальної дезорганізації і втрати суверенітету.

Як свідчать наукові джерела, проблема цивільно-військових відносин виникла з набуттям державою розвинених форм. Наприклад, давньогрецькі мислителі відзначали тенденції, характерні й для наших днів, – по-перше, окремі соціальні кола намагалися використати збройні сили для досягнення своїх політичних інтересів; по-друге, вони намагалися скористатися військовою силою з метою встановлення певної форми державного правління та політичного режиму.

У давньоримських джерелах містяться думки військових діячів, у яких однозначно наголошується на ролі насильницьких засобів в управлінні державою. Так, зокрема, римський полководець та політичний діяч, Гай Марій стверджував, що до нього “не може долинути голос законів, який заглушає брязкіт зброї”. Інший римський полководець та політичний діяч Гней Помпей Великий, у свою чергу, заявляв: “Чи можу я думати про закони, коли я озброєний?”. Зазначені висловлювання свідчать про зростаючу роль давньоримської армії як реальної політичної сили, що здійснювала надзвичайно великий вплив на форму правління та політичний режим в державі. Разом з тим в них знайшли відображення зміна співвідношень між політичним та військовим керівництвом, зростання ролі останнього. Римські полководці та державні діячі такі як Гай Марій, Луцій Корнелій Сулла, Гней Помпей Великий, Гай Юлій Цезар, Цезар Октавіан Август та інші домагалися порядку при якому провідна роль у керівництві державою та збройними силами відводилася полководцям.

У подальші епохи військова організація держави продовжувала відігравати провідну роль у життєдіяльності суспільств різних континентів. Проте системне дослідження цивільно-військових відносин, а разом з ним й цивільного контролю над збройними силами, розпочалася у 50–60-х рр. минулого століття з початком розпаду колоніальних імперій та новою хвилею утворення незалежних держав.

Як показала суспільно-історична практика, збройні сили нових незалежних держав відіграють надзвичайно важливу роль у політичному житті своїх суспільств. Однією з форм їхньої участі у суспільно-політичному процесі є військові перевороти та заклоти, внаслідок яких встановлюються військові форми правління. У тих же країнах, де цього не сталося, вплив армії на суспільно-політичні процеси був опосередкований у формі так званої “корекції політичного курсу”. Зокрема із 100 нових незалежних держав, у понад 70-ти відбулися військові перевороти, до того ж у деяких країнах десятки разів. А, наприклад, в Болівії, з часу проголошення незалежності у 1825 р., відбулося близько 200 військово-політичних інтервенцій. Тобто більше одного перевороту в рік. У період з 1952 по 2000 рр. в 33 африканських країнах відбулося 85 державних переворотів, з них 42 – в Західній Африці.

Наша західна сусідка Польща у XX ст. понад 20 років перебувала під владою військових (маршал Ю. Пілсудський, генерал Е. Ридз-Смігли, генерал В. Ярузельський). Балтійські держави Латвія, Литва та Естонія, протягом незалежного існування в першій половині XX ст. теж пережили військово-політичні інтервенції. Подібні процеси були характерні й більшості країн Східно-Центральної Європи між двома світовими війнами. Не минули вони й Україну – 29 квітня 1918 р. класичний військовий переворот здійснив генерал П. Скоропадський.

В Україні з часу проголошення незалежності (1991 р.) Збройні Сили послідовно дотримувалися демократичних принципів цивільно-військових відносин з гідністю виконуючи свій конституційний обов'язок. Проте події 2014 р., пов'язані з російською агресією, висвітлили низку проблем у царині військової безпеки і відповідно демократичного цивільного контролю над військовою організацією та правоохоронними органами держави. Будемо відверті, Збройні Сили не змогли гарантувати суверенітет та територіальну цілісність України, а більшість правоохоронців були завербовані противником і масово переходили на його бік.

Така ситуація вимагає негайних і рішучих кроків для створення ефективної системи демократичного цивільного контролю над військовою сферою українського суспільства. При цьому необхідно розв'язати такі головні завдання:

- негайно розпочати ефективну модернізацію українського суспільства з метою уникнення умов, за яких збройні сили зможуть здійснити військово-політичну інтервенцію;

- привести до раціонального стану нормативно-правову базу, яка регулює цивільно-військові відносини в українському суспільстві загалом і питання демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України зокрема.

- приступити до створення соціальної бази та механізмів ефективного використання неформального цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України;

- посилити правове виховання українських громадян з метою прищеплення їм ідеї вищості політичних структур стосовно сектору безпеки і оборони України та їхньої провідної ролі в політичному процесі;

- ліквідувати мультисистемну кризу у військовій сфері українського суспільства, створити раціональну соціальну модель сектору безпеки і оборони України (на сьогодні в Україні крім Збройних Сил існує шість так званих військових формувань (ДССЗЗІ України, СЗР України, ДПС України, УДО України, СБУ, НГУ) загальною чисельністю понад 450 тис. військовослужбовців; понад 11 правоохоронних органів загальною чисельністю

понад 500 тис. осіб. Натомість спецслужб у загальноприйнятому розумінні цього органу в Україні протягом незалежного існування як не було, так і немає).

Новий підхід до сектору безпеки України та його структурних елементів вимагатиме й нових підходів до визначення демократичного цивільного контролю над ним. На нашу думку, **демократичний цивільний контроль над сектором безпеки України** – це комплекс правових, організаційних та інформаційних заходів, які здійснюються відповідно до законодавства України з метою забезпечення неухильного дотримання законності і відкритості в діяльності усіх його складових, сприяння їхній ефективній діяльності та виконанню покладених на них функцій.

Таким чином, вдало проведена модернізація цивільно-військових відносин стане надійною запорукою ефективного демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони, сприятиме ефективному реформуванню правової системи України.

Список використаних джерел

1. Чорний В. С. Особливості демократичного цивільного контролю над військовою сферою українського суспільства на сучасному етапі. Social development & Security. 2018. № 3 (5). С. 3–12.

Школьніцька І. К.,

слухач II курсу магістратури

Інституту кримінально-виконавчої служби

Науковий керівник:

Бойко-Бузиль Ю. Ю.,

кандидат психологічних наук, доцент

завідувач кафедри психологічних дисциплін

Інституту кримінально-виконавчої служби

РОЛЬ МЕДІАЦІЇ В СИТУАЦІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Домашнє насильство – це актуальна проблема в нашому суспільстві, яка торкається понад 60% гетеросексуальних відносин, серед яких 95% випадків насильства вчиняють чоловіки по відношенню до жінок, тлумачачи застосування сили як засобу контролю. Споконвічно домашнє насильство є закритою темою для обговорення, оскільки проблеми сім'ї часто розглядаються як приватні та такі, про які «соромно» голосно говорити. Саме тут на допомогу приходить народна мудрість, яка стверджує, що «б'є, значить любить», що «не варто виносити сміття з хати», «а що люди скажуть?»).